

Marka ve modellerin diğ er ülkelerde patentini almak üzere ABD mukimi patent firmasından alınan hizmetlerde vergilendirme ve belge düzeni.

Belge türü	�zelge
Kanun	VERG� USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[VUK-1-22382]-293388
Tarih	02.04.2021

T.C.

GELÜR İDARES  BAŐKANLIđI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüđü

Sayı : 11395140-105[VUK-1-22382]-293388

02.04.2021

Konu : Marka ve modellerin belli başlı ülkelerde patentini almak üzere ABD mukimi patent firmasına yapılan ödemede vergilendirme ve belge düzeni.

İlgide kayıtlı  zelge talep formunuzun incelenmesinden; çikolata ve kakao içeren  ekerlemelerin imalatı ile iŐtgal ettiğiniz, ihracata dayalı faaliyet gösterdiğiniz, şirketiniz bünyesinde bulunan marka ve modellerinizin dünya genelinde belli başlı ülkelerde patentini almak amacıyla Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nde mukim bir patent firmasıyla anlaşma yaptığınız, bu anlaşma kapsamında ödeme yaptığınızı belirterek, yapılan ödeme ve belge düzeninin vergi kanunları yönünden değerlendirilmesi hususunda

Başkanlığımız görüşünü talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

I- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

- (1/1) maddesinde, Türkiye'de ticarî, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin, 1/2 nci maddesinde, her türlü mal ve hizmet ithalatının KDV'ye tabi olduğu,
- (4/1) maddesinde, hizmetin, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu, bu işlemlerin bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi, şekillerde gerçekleşebileceği,
- (6/b) maddesinde, işlemlerin Türkiye'de yapılmasının, hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade ettiği,
- (9/1) maddesinde, mükellefin Türkiye içinde ikametgâhının, işyerinin, kanuni merkezi ve iş merkezinin bulunmaması hallerinde ve gerekli görülen diğer hallerde Hazine ve Maliye Bakanlığının, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabileceği

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, şirketiniz tarafından imal edilen şekerlemelere ait marka ve modellerin yurt dışında bulunan firma aracılığıyla patent altına alınması hizmetlerinden yalnızca yurt dışında faydalanılması (diğer bir ifade ile söz konusu patent hizmetinin Türkiye'de koruma sağlamaması) halinde, söz konusu hizmetler KDV'nin konusuna girmeyecektir.

Ancak, yurt dışından alınan söz konusu hizmetin Türkiye'de de koruma sağlamasına ilişkin olması halinde, bu hizmetlerden yurt içinde yararlanılmış olacağından hizmet bedeli üzerinden KDV hesaplanarak Şirketiniz tarafından 2 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

II- KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasıyla kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı belirtilmiş olup anılan maddenin ikinci fıkrasıyla da safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 30 uncu maddesinde, dar mükellefiyete tabi kurumların maddede bentler halinde sayılan kazanç ve iratları üzerinden, bu kazanç ve iratları avanslar da dahil olmak üzere nakden veya hesaben ödeyen veya tahakkuk ettirenler tarafından kurumlar vergisi kesintisi yapılacağı belirtilmiş olup,

maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde, serbest meslek kazançlarından, (c) bendinde gayrimenkul sermaye iratlarından, ikinci fıkrasında ise ticari veya zirai kazanç dahil olup olmadığına bakılmaksızın telif, imtiyaz, ihtira, işletme, ticaret unvanı, marka ve benzeri gayrimaddi hakların satışı, devir ve temlik karşılığında nakden veya hesaben ödenen veya tahakkuk ettirilen bedeller üzerinden kurumlar vergisi kesintisi yapılacağı, hükme bağlanmıştır.

Vergi kesintisi oranları ise, 2009/14593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 03.02.2009 tarihinden itibaren, petrol arama faaliyetleri dolayısıyla sağlanacak kazançlardan %5, diğer serbest meslek kazançlarından % 20, gayrimaddi hak bedeli ödemelerinden de %20 olarak belirlenmiştir.

III- ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMASI YÖNÜNDEN

31/12/1997 tarih ve 23217 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması"nın 14 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasında, "2. *Bir Akit Devlet teşebbüsünün serbest meslek faaliyetleri veya benzer nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, eğer bu faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve eğer:*

a) Teşebbüs, bu faaliyetleri icra etmek üzere bu diğer Devlette bir işyerine sahip olursa; veya

b) Faaliyetlerin icra edildiği süre veya süreler, herhangi bir kesintisiz 12 aylık dönemde toplam 183 günü aşarsa

söz konusu gelir, aynı zamanda bu diğer Akit Devlette de vergilendirilebilir.

..." hükümlerine yer verilmiştir.

Bu hükümlere göre, şirketinizin uluslararası patent başvurusu kapsamında ABD mukimi şirket tarafından verilen hizmetin serbest meslek faaliyeti olarak değerlendirilerek, söz konusu hizmet dolayısıyla ABD mukimi şirketin elde ettiği gelirlerin vergileme hakkı, bahsi geçen faaliyetler Türkiye'de icra edilmediği sürece yalnızca ABD'ye ait bulunmaktadır. Bununla birlikte, eğer faaliyetler Türkiye'de bir iş yeri vasıtasıyla icra edilirse veya bu faaliyetler Türkiye'de herhangi bir kesintisiz 12 aylık dönemde toplam 183 günü aşan sürelerle icra edilirse, bu durumda Türkiye'nin de vergi alma hakkı doğmaktadır.

Anlaşma hükümlerinin iç mevzuata değişiklik getirdiği durumlarda, ABD mukimlerinin Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratların Anlaşma hükümleri çerçevesinde vergiye tabi tutulabilmesi için, ABD yetkili makamlarından mukimlik belgesi almaları ve bu belgenin aslı ile noter veya bu ülkelerdeki Türk Konsolosluklarınca tasdikli bir örneğini, kendilerine yapılan ödemeler üzerinden vergi tevkifatı yapacak vergi sorumlularına veya ilgili vergi dairesine ibraz etmeleri gerekmektedir. Mukimlik belgesinin ibraz edilememesi durumunda ise ilgili anlaşma hükümleri yerine iç mevzuat hükümlerimizin uygulanacağı

tabiidir.

IV- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinin birinci fıkrasında, *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların ise aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde düzenlenen veya Bakanlığımıza verilen yetkiye dayanılarak düzenlenmesi uygun görülen belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda, üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait kayıtlar vesikalara dayanılarak tevsik edilecektir.

Diğer taraftan, 253 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "Yurt Dışında Faaliyette Bulunan Mükelleflere Yaptırılan İş ve Hizmetler Karşılığında Alınan Belgelerle İlgili İşlemler" başlıklı (B) bölümünde, *"Vergi Usul Kanunu'nun kayıt nizamına ilişkin 215'inci maddesinde, bu Kanun'a göre tutulacak defter ve kayıtların Türkçe tutulmasının mecburi olacağı belirtilmiş, 227'inci maddesinde de "Bu Kanun'da aksine hüküm olmadıkça bu Kanun'a göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmü yer almıştır. Söz konusu kayıtların ise aynı Kanun'un 229'uncu ve müteakip maddelerinde yer alan belgelerden herhangi biri ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu hükümlere göre, yurt dışında mukim kişi veya kuruluşlara yaptırılan, iş veya hizmetler karşılığında ödemede bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri, yurt dışında mukim kişi veya kuruluşlardan aldıkları muteber belgeleri, yurt dışındaki temsilciliklerimizde veya yurt içindeki noterlerde Türkçe'ye tercüme ve tasdik ettirdikten sonra defterlerine gider olarak kaydedebilmekte idiler.

Ancak Bakanlığımıza yapılan başvurulardan, bu işlemlerin yurt dışı temsilciliklerimizdeki iş yığılmalarına neden olduğu, mükellefler bakımından da ağır külfetler getirdiği anlaşıldığından, anılan Kanun'un mükerrer 257'inci maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak, bu Genel Tebliğ ile yurt dışında mukim kişi veya kuruluşlara yaptırılan iş veya hizmetler karşılığında alınan belgelerin, yurt dışında temsilciliklerimizde veya yurt içinde noterlerde Türkçe'ye tercüme ve tasdik edilme zorunluluğu kaldırılmıştır.

Buna göre, yurt dışındaki kişi veya firmalardan belge alan mükellefler, bu belgeleri defter kayıtlarında gider olarak göstermeleri sırasında belgelerde yazılı bedelleri, belgelerin düzenlendiği günde Merkez Bankasınca belirlenen döviz alış kuru üzerinden Türk Lirasına çevirerek kayıtlarında göstereceklerdir. Ancak inceleme sırasında inceleme elemanınca lüzum görülmesi halinde, mükellefler bu belgelerini tercüme ettirmek zorundadırlar." açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, şirketiniz bünyesinde bulunan marka ve modellerin dünya genelinde belli başlı ülkelerde patentini almak amacıyla ABD'de mukim patent firmasıyla yaptığınız anlaşma çerçevesinde söz konusu

firmadan aldığınız hizmet nedeniyle yüklendiğiniz tutarların işin mahiyetine göre gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınabilmesi için, esas itibarıyla Vergi Usul Kanununun 229 ve müteakip maddelerinde belirtilen fatura veya fatura yerine geçen vesika ya da ilgili ülke vergi mevzuatına göre muteber bir belge ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026